

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek.

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRAJNER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hónap — — — — 2 .
— Egyes szám ára 3 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 285. szám.

Szerda, december 15.

Cukorgyár Nagybecskereken.

Nagybecskerek, december 15.

(Dr. P. D.) Rövid néhány éven belül immáron ez a harmadik eset, hogy Torontálmegyében felállítandó cukorgyárról esik szó. Az előbbi két esetben a gazdaságos iparkörök nagy sajnálatára meddők maradtak a tárgyalások és — nagyrészt gazdáink tartózkodása folytán — a cukorgyár megalapítása meghiúsult. Most azonban végre sikerülni fog — legalább is arra engednek következtetni az előtárgyalások eddigi eredményei — hogy torontálban is létesítsék egy cukorgyár.

Hogy egy cukorgyár felállítása mily fontossággal bír az egész megye gazdasági, ipari, kereskedelmi, valamint forgalmi, egy szóval közgazdasági életére, azt, azt hiszem, nem kell még a laikus embernek sem elmagyaráznom és éppen ezért ezen fejtegetésektől jelen esetben eltekintve, röviden csak a cukorgyár létesítése körüli mozgalom eddigi stádiumát fogom leírni.

Dr. Pap Gézának, ki a múlt években már felmerült cukorgyáralapítás tárgyalásai alkalmával is fáradozott volt annak létesítése érdekében — sikerült megnyernie bizonyos pénzköröket, hogy egy Torontálban, Nagybecskereken létesítendő cukorgyár anyagi finanszírozását vállalják el. Mivel az előbbeni kísérletek alkalmával tervbe vett gyár létesítése nagyrészt a tőke összehozásának nehézségei, illetve az alaptőke hiánya miatt maradt abban, dr. Pap Géza ez alkalommal az irányban agitált, hogy a tőkepénzeseket a gyárnak saját költségeiken való felépítésére bírja rá.

Ezen fáradozása ez idő szerint már sikerrel is járt, amennyiben egy külföldi tőkés kötelezte magát, hogy 5 millió kor. alaptőkével cukorgyárat épít Nagybecskereken, ha a földbirtokosok a kellő répa-

termelést garantálják, illetve a szükséges répamennyiség termelésére magukat szerződésileg 5 évre kötelezik. A gyáros ezen répatermelést kezdetben 8000 holdban állapította meg, melyet azonban dr. Pap Géza rábeszélése folytán 5000 holdra volt hajlandó redukálni. A gyáros kötelezi magát 2-10 koronáért átvenni a répa métermázsáját.

A gyár építése, azon esetben, ha a szükséges termelés biztosítva volna, már tavasszal venné kezdetét, úgy hogy már a jövő ősze üzemben volna.

Eddig tartanak a gyárossal folytatott tárgyalások, melyek, mint látjuk, a lehető legelőnyösebb feltételek mellett adnak alkalmat gazdáinknak arra, hogy az oly rég várt cukorgyárat végre megkaphassák.

A gyár felállításának főkélléke az alaptőke tehát biztosítva volna, a másik tényező, t. i. a répatermelés, gazdáink kezében van, kiket ez uton is figyelmeztethetünk, hogy az utóbbi időben más megyékben létesített cukorgyárak egyike sem nyújt ilyen kedvező feltételeket a répatermelőknek, mint a nálunk létesítendő és szóbanforgó gyár nyújt.

A cukorrépa termelésre vonatkozólag a „Torontáli gazdasági egyesület“ már tárgyalásokat folytat megyénk gazdáival.

Különösen kiemelhetem ez alkalommal is a Torontáli gazdasági egyesület kiváló elnökének gróf Csekonics Endrének eme igazán önzetlen és a megye gazdasági érdekeit szívén hordó magyar főurnak e téreni fáradozásait, ki úgy az előbbi, mint a jelenlegi cukorgyár felállításának kísérletei alkalmával igazi gentlemanlike áldozatkészségével és lelkes agitációjával igyekezett a gazdáknak eme elsőfontosságú kérdést képező vállalat létesítését elősegíteni. Szolgáljon eme nemes főur lelkes agitációja minta és példaképül megyénk

gazdáinak, mert mindnyájunk jó érdeke megkívánja, hogy Torontálmegye, mint az ország egyik legnagyobb és legtermőképesebb megyéje Magyarország, közgazdasági életében azt a vezető helyet foglalja el, amelyre hivatva van és amelyet eddig más megyék vindikáltak maguknak modern intézményeik által.

Szomorú és megyénk közgazdasági életére kimondhatatlanul káros hatással van az, hogy területén nagyborszerű iparvállalat nincsen. Jóakarát, jó tanácsban nincsen is hiány, de a tervek, az ideák keresztülvitelével járó esetleges és kiszámított, legtöbbször csak képzeletű nehézségek elriasztják, megfélemlítik az embereket és ennek természetesen következménye a közgazdasági visszaesés, mely természetesen az egész terület társadalmi életében káros nyomokat hagy.

Nézzük csak a mi megyei székhelyünket, Nagybecskerek városát; hát nem a természettől is arra van praedestínálva, hogy egy gazdasági, ipari és kereskedelmi gócpontot képezzen a délvidéken? Kérdezem magam, hogy ténylegesen az-e? Sajnos, nem az, sőt igen messze van attól, hogy annak nevezhesse magát. Talán egy kissé erős ez az állításom, de igaz. Vegyük a dolgokat, ahogy azok a valóságban vannak. Ne feledjük, hogy a hiba beismerése és a baj felismerése már maga is fél orvoslás, feltéve, hogy annak szanálására való jóakarát nem hiányzik.

Ragadjuk meg tehát az alkalmat most, amikor ily kedvező alakban egy kész dologgal kínálnak meg, mely közgazdaságilag egy nagy lépést jelentene a haladás útján.

Nagybecskerek város polgárainak maguknak kellene 1000 holddal belépniük a répatermelők közé, mi annál is inkább alkalmas és kényelmes volna nekik, mivel

A „TORONTÁL“ tárcája.

A jogász szerelme.

Hogy kellemezzé tegye a sétáját, melyet a despóta hygiénia rendelt neki és gascon becsületére csupán e célból, Chassazac követett egy nőt az Orfévres rakodó parttól kezdve.

Dicsérete őt magában, hogy megtartja azt a nem tulságosan élénk lépést, melyről a tisztességes nőt szokta felismerni, talán mert ez a járás megfelelt az orvosa előírásának. A jelekből szokának sejtette ezt a nőt, miután a hajából semmi sem látszott a nehéz nemezkalap alatt, melyet kecsesen himbálozni látott a vállai fölött.

A Rotrou-utcánál a nőnek majdnem az arcába vágott a kosara sarkával egy szakácsinas, ki két üleb játékába elmerülve, hirtelen fordulatot tett a gyalogjárón.

— Nem tudsz vigyázni, te mamlasz! szólott Chassazac a fiúra; mert hát az illendőség ösztönszerű volt nála, mint egy sereg más érzelem. S ha nem vigyáz a nyelvére, erősebb szavak is pattogtak volna róla egész gascon módra.

— Ejh, Cyrano, ne félj, nem töröm el az asszonykádát!

A gyermek hirtelenkedésével, ha szerelmes párokat szimatol, a fickó irigylésre méltó jogokat tulajdonított az ismeretlen

szép fölött Chassazacnak. A gascon bizonyosan egy rugással felel a fickónak, ha ügyesen odább nem áll s ha a nőcske diskkrét mosolylyal ki nem fejezi, hogy hálára lépés.

— Bájós! susogta Chassazac.

Egy pillanatra látta az arcockáját méz színű göndör hajfürtök között, két nagy kék szem s hófehér fogor által bevilágítva. A nő értékesebbnek látszott előtte, semhogy csak egy ártatlanul kísérle meg. Meggyorsította lépteit, hogy visszanyerje a tért a háta mögött, melyet az eset miatt elvesztett.

A nő zavartalanul folytatta az útját. Chassazac bejutott a zónába, melyet beitatott az illatával. Az a boldog és röpké aggodalom szállta meg, melyet minden férfi érez, amint valamely női hódítást kísérel meg. Hogy elegánciáját rendbe hozza, meghuzogatta a mellényét, meg a kézelőjét, aztán, mint hitte, kifogástalan hangsúlyozással megszólalt:

— Az a fickó majd végig karmolta volna az arcát, asszonyom, a kosarával!

— Gascon ur, kérem, ne kompromittáljon!

— Oh, asszonyom... olyan bájós... hát neheztelhet rám?

A nő pillanatra megállt, hogy a seladonját megfélemlítse s aztán folytatta az útját. Chassazac nagy zavarban volt, nem tudta, kövesse-e tovább. A nőcske gyorsan és könnyedén behatolt a Luxembourg kertbe s befordult balra az első faszorba. Chassazac

természetesen el nem maradt a nagy kalap mögöl.

Amint utolérte az ismeretlenjét, ez összehuzta a szemöldökeit és rá szólott:

— Ah, megint ön, uram!

Chassazac nem mert felelni, annyira félt tőle, hogy gunyt kelt a kiejtésével. Különbösen sem találta volna meg római joggal telt agyában a galáns és férfias frázist, mely olyan roppant fontossággal bír az ilyen prelimináréknak. Amint újra a nő jobb oldalán találta magát, megszólalt, hogy megszéldítse ismeretlen szépeinek a nézését:

— De asszonyom, én... joghallgató vagyok!

— Ugy hát tudnia kellene, hogy a nő joga az, hogy ne alkalmatlankodjanak neki.

Azzal ott hagyta Chassazacot, ki újra tanakodni kezdett magában s látta, hogy a nő a Médicis szokókat medencéje mellett halad el. Feltette magában, hogy még egy utolsó kísérletet tesz, elébe került tehát izgatottságtól egészen kipirulva.

— Ez kiállhatatlan!... Utóvégre is, kinek tart ön engemet?

— Magamnak.

Gavalléros feleletét legott helyre igazította egy nagyon zavaros:

— Oh, bocsánat, asszonyom!-mal.

A terráson voltak, honnan a kökirálynék magasabbra és messzebbre látnak a szegény halandóknál. Chassazac utánozta a nőt, ki hogy

A Jézuska

sokféle szép

játékot hozott

a jó, szorgalmas gyermekeknek

Benó Testvérek

üzletébe

Nagybecskerek.

1064-7.2

Jöjjetek tehát gyorsan kedves kicsikék, hozzátok magatokkal kedves szüleiteket, hogy együttesen ki tudjátok keresni mindazt, amit a Jézuska ez évben nektek szánt.

a gyár székhelyén lévén, még vasuti szállítástól is eltekinthetnének, de tegyék azt annál is inkább idejében, nehogy a vidéktől megelőzve, a cukorrépatermeléssel járó hasznoktól ellessenek.

Nákó Sándor gróf bucsuja. Fiuméből táviratozzák: Tegnap délelőtt 12 órakor a fiumei reprezentancia rendkívüli ülést tartott, a melyen a reprezentancia tagjai csaknem teljes számban jelenek meg. Vio Ferenc polgármester megnyitván az ülést, felolvasta Nákó Sándor gróf kormányzó hozzá intézett levelét, a melyben a tett alapítványokat jelenti be. Ezután a két alpolgármester Nákó Sándor gróffért ment, aki díszmagyarban jelent meg az ülésen. Belépésekor lelkes éljenzéssel fogadták. Elfoglalva helyét, bucsubeszédet intézett a képviselőtestület tagjaihoz. A bizonytalan politikai helyzet — mondotta — és családi körülményei késztették arra, hogy már régebben beadott lemondásának elfogadását kérje. Nehéz szívvel válik meg Fiumétől és mindig örömmel és szívesen fog visszagondolni fiumei tartózkodására. Amit tehet Fiume érdekében, azt mindig meg fogja tenni. Ezután Fiume olaszágát domborította ki.

Vio Ferenc polgármester a kormányzóknak Fiume körül szerzett érdemeit méltatta. Nákó tett az összes kormányzók között legtöbbet Fiume érdekében és különösen a fiumei olaszágért.

Ezután Coroca képviselőtestületi tag az autonóm párt nevében fejezte ki elismerését a kormányzó négy éves munkásságáért.

Nákó Sándor gróf ismételt megköszönte egy a polgármestereknek, mint a városi képviselőtestület tagjainak elismerését és azt a támogatást, a melyben mindenkor részesítettek. Jó barátja marad mindig Fiumének.

A lelkes éljenriadal után a kormányzó egyenkint elbucszott a képviselőtestület tagjaitól, mire a polgármester a gyűlést berekesztette. A kormányzó este hat órakor elutazott Fiuméből Nagyszentmiklóásra. A vasuti állomáson elutazásakor meleg bucsuztatás volt.

A hírlapíró szövetség ülése.

— december 15.

A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége vasárnap tartotta meg az évi utolsó igazgatósági gyűlését az Otthon termében Szávay Gyula elnöklésével. Jelen voltak: Barát Armin királyi tanácsos és Lenkey Lajos alelnökök és az igazgatóságnak tizenöt tagja, az ország minden részéről. A napirend előtt az elnök meleg szavakkal üdvözölte az igazgatóság két nagy érdemű tagját, Brájer Lajos dr. alelnököt (Fiume) és Sötét Sándor dr.-t (Eger) hírlapírói munkájuknak negyedszázados jubileuma alkalmából. Tiszti Lajos aradi szerkesztő félszázados jubileumán az igazgatóság kiküldött által képviselteti magát.

leüljön, egy széket választott a balusztrád közelében.

— Ugyan uram, csak nem tesz ki itt a nyilvánosság előtt az ön feszélyező tolkodásának!

A székek használati díjának beszédével megbízott vén asszony hozta ki hősniket a zavarból, hogy még nagyobbra mártsa be:

— Ezzel a két székekkel azért, amelyért tegnapelőttől tartozik az ifjúur... harminc centime jár nekem.

— Én tartozom magának székekkel?

— Arról a napról, mikor Lea kisasszony-nyal volt így itt.

— Fogja itt a hat souja... és hordja el magát.

Az uri nő nevetett, sőt hangos kacajba csapott át, mikor a vén asszony a Chassazac levért arcán felbátorodva, sopánkodott a mai erkölcsök felett:

— Oh, a fiatalság manapság nem respektál már semmit!

Hogy ne adjon igazat ennek a duennának, Chassazac óvakodott kirukkolni vele, hogy mi az igaz véleménye róla; úgy maradt tehát roppant zavarban, önbecsülésében mélyen sértve.

— Nos, beszéljünk talán Lea kisasszonyról, indítványozta neki nyájasan a szép ismeretlen.

— Oh, arról a semmi libáról?

— Pfüj! így beszélni a barátnőjéről!

— Biztosíthatom róla, hogy Lea éppen nem venné tőlem zokot, ha hallaná.

— Tele van tehát elnézéssel... annál inkább kímélnie kellene őt.

— És minő, ha szabad kérdeznem?

— Vörös... nagyon hosszú... szürke szemekkel... De az ön kezei asszonyom bájosan kicsinyek... nagyság igazi szöke... a tekintete...

Félbeszakításra várt, mely kísérite és a tátott szája ember neveléséges látványát nyújtotta

Egy fölmerült eset alkalmából az igazgatóság kimondotta, hogy külön megbízás alapján egyénileg szerződött budapesti levelezőnek a szerződés fölbontásakor három hónapi fölmondásra van igénye.

Beható eszmecsere tárgya volt egyes vidéki választmányoknak az az eljárása, hogy az illető körzetben mulatságok rendezése és pénzintézetek adománya révén befolyó összegeket helyi érdekű szükségletek kielégítésére fordítják és azokból a szövetség központi segítőalapjának semmit sem juttatnak. Ez ellen energikus intézkedésekben állapodott meg az igazgatóság.

Az 1910. évi költségvetés keretében a bevételt és kiadást 14.106 k.-val állapították meg. Az évenként kiosztott segítség összege mintegy 5000 koronát tesz ki. Az ülésen az igazgatóság 1800 koronát szavazott meg szükségbe jutott tagjainak részint állandó, részint alkalmi segítség címén. Együttal a legközelebbi közgyűlés határozatahoz képest intézkedett az igazgatóság, hogy jelenleg 118.342 koronát tevő vagyonból 100.000 korona a postatakarékpénztár utján 4%-os magyar koronajáradékban költmeneztesse oly módon, hogy a fölött 25 éven át senki ne rendelkezhesse, a kamatok pedig felerészben a tőke gyarapítására és felerészben a folyó segitségekre fordíttassanak.

A szövetség kebelében létesítendő betegsegítőpénztár ügyét tárgyalta ezután az igazgatóság és nagy érdeklődéssel hallgatta meg a fölkért szakértőnek, Alföldi Béla dr.-nak érdekes fölvilágosításait. A szükséges előkészítőmunkálatok vezetésére az igazgatóság külön bizottságot küldött ki, amelynek elnöke Barát Armin kir. tanácsos.

Végül új tagokul a következőket vették fel a szövetségbe: Köhegyi Lajos dr., Paál Jób (Szeged), Kanizsa Armin. Várady Imre dr. (Nagybeeskerek), Szél Károly (Karczag), Kuthy Sándor dr. (Debreczen), Kamenczy Etelka (Sepsiszentgyörgy), Lenk Imre, Palatinus József (Szombathely), Buday Dezső dr. (Pécs), Hajnal Gyula, Bartáné Szucsics Mariska (Kassa), Szele Gábor (Hatvan), Nyiró István, Danes Gyula, Kálmán Miklós (Eger), Schneller Mór (Gyöngyös).

A szövetség igazgatósága ülés után az Otthon éttermében társasvacsorára gyűlt egybe s onnét táviratilag üdvözölte a jubileum fiumei lapszerkesztőt: Brájer Lajos dr. alelnököt.

SZULTÁN FORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bór- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferencz lözsef-rakpart 22.
Külfelküzölés: EPERJES

Kapható Nagybeeskereken: Ro'sa Béla,
Fendler József fűszerkereskedésben,
továbbá minden jobbírű fűszerkereskedésben.

a legmaliciózusabb párisi nőnek. Időről-időre köszöntötte a társait, kik elhaladtak előttök.

— A tekintetem? kérdezte a nő.

— Ah, kérem, nem bírok nagysáddal veteledni... Lemondok... pedig hát esküszöm, hogy szeretem nagysádat.

— Hát ebből az következik, hogy én is szeressem önt ilyen gyorsan? ... Ha elég győnge lennék hallgatni önre, bizonyosan előbb-utóbb megvetés lenne a bérem.

— Oh, hogy mondhat olyant!

— Tehetem.

Egy nyurga vörös nő szürke szemekkel haladt el Chassazac előtt s figyelmeztette rá két gavallérját, akik vele mentek.

— Lea? kérdezte a szép ismeretlen a gascontól.

— Az.

— Diskrétnek nem épen mondható, ha egyéb kvalitásai hiányoznak is.

— Liba... egyszerű liba, amint mondtam.

— Ez a szó sért engemet, uram: egy nőnek, akinek barátjaul valljuk magunkat, mindig joga van az udvariasságra, sőt a tisztelgésre is.

— Ha a tisztességes nők védelmére kezdenek kelni a többieknek...

— Én nem vagyok tisztességes nő, uram! jelentette ki az ismeretlen sértődött hangon s aztán impertinens kacajban tört ki, mi teljessé tette a szegény Chassazac vereségét; majd nyugodtan így folytatta:

— Valóban, hát azt hiszi ön, hogy egy tisztességes nő hajlandó volna leülni egy fiatal ember mellé, akiről mindössze csak annyit tud, hogy gascon a kiejtése és a Lea kisasszonynak az egyik barátja?

— Oh, Lea... mi mindnyájan ismerjük őt a quartier latinban... Az nem kötelez

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggel 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 7 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt 10 óráig. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad Szombaton délután deákok számára a medencefürdő nyitva.

A Torontáivármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

Január 10. Megyei áll. vál. ülése.

A Torontáivármegyei Magyar Közművelődési Egyesület munkásgimnáziumának december havi előadásai a következő napokon lesznek:

December 16: Fizika, 9—10 ig Gazdasági földrajz
Dece. 21: 8—9-ig Művelődéstört., 9—10-ig Gazd. vegytan.

IDŐJÁRÁS.

(A nagybeeskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.)
December 15.

Barométer emelkedés, d. u. 1 ó. 38 perc: 762,5 mm
Hőmérséklet: maximum 25 C., minimum — 3 C. Csapadék: 1 mm. Felhőzet: 0. Szélirány és erősség: ESE, 3.

Jóslat a következő 24 órára: Hidegebb, délen elvélve csapadék.

A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül. Maximum és minimum este 8 ó. 38 p.-tól másnap este 8 ó. 38 p.-ig; csapadék reggeli 6 ó. 38 p.-tól másnap reggel 6 ó. 38 p.-ig; felhőzet: Ci = fűrtősfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = réteges felhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = bányafelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélerősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

— **Kinevezés.** A vármegye főispánja Faur János végzett joghallgatót közigazgatási fogalmazó gyakornokká nevezte ki.

A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Székely Ernő pécsi segélydíjas pénzügyi számgyakornokot a nagybeeskereki pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez pénzügyi számtisztte ideiglenes minőségben kinevezte.

— **A munkásgimnáziumból.** A kultúregyesület munkásgimnáziumában tegnap este Králík László főgimn. tanár művelődéstörténeti, Perli Mihály felső keresk. isk. tanár pedig gazdasági vegytani előadását folytatta szép számu hallgatóság élénk figyelme mellett.

— **A palackok és poharak hitelesítése.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelmi miniszter a hitelesítetlen tejespalackok, tejes üvegpoharak és tejeskannák hitelesítésére megállapított átmeneti időt egy évvel meghosszabbította.

— **Balogh bíró pancsovai polgármester?** „A Nap” közlése szerint Balogh Béla szabadkai törvényszéki bírót Pancsován már legközelebb megválasztják polgármesternek s így bírói karrierjét önként befejezi. A pancsovai viszonyokkal ismerősök biztosra veszik Balogh megválasztását. Balogh azelőtt Pancsován volt

semmire!... Beszélünk vele, szükség esetén kifizetjük az ebédjét, haza kísérjük, ha nagyon leissza magát.

— Oh, a távollétében mit el nem mondana ön róla nekem!

Chassazac az ajkába harapott s nagy lehangoltan bevallotta:

— Ostoba vagyok, asszonyom önnek igaza van!

— Dehogy!... Ön fiatal és félnék... Ez két kiváló tulajdon... És önnek minden esetre van szíve?

— Hogy van-e, kedves asszonyom!... De, azaz...

— Bocsánat, uram. Látja azt a szép magas férfit, amoda... a széles vállakkal, kecskeszakállal, ki erre tart... Ez az én kedves barátom.

— Ejh, mit nekem!

— Ha észreveszi önt, kénytelen leszek neki megmondani, hogy ön tolkodik... Miután heves természetű és nagyon erős...

— De... hol láthatom önt viszont, asszonyom?... Mikor?

— Sehol... soha... Ide néz... Siessen, oh siessen!

— Én nem félek senkitől.

— Kellemetlenségeknek tesz ön ki.

— Az már más!

Tanácsos volt, hogy elszánja magát. Illő távolságból látta, hogy üdvözi a nőt, rá mosolyog s gavallérosan kezét csókol neki, majd karon fogja, hogy vidám csevegés közt magával vigye.

A szép ismeretlen azzal az ürüggyel, hogy a szoknyáját felfogja, gunyos tekintetet vetett Chassazac felé s aztán inkább repülve, mint menve tünt el a fák között.

Jean Reibrach.

törvényszéki bíró és a darabont-korszak adott erősen exponálta magát a hazafias pártok mellett. Mostanában Pancsován ez a párt van felül és ez most Balogh akarja polgármesterré megválasztani. Pancsován december 30-án lesz a polgármesterválasztás. — Szóval a Haverda-ügy mindenkinek hoz valamit: Az ügyésznek bíróságot, a bírónak polgármesterséget — ha ugyan „A Nap”-nak hinni lehet.

— **Halálos szerencsétlenség.** Halálos baleset érte vasárnap özv. Kohn Jakabné, egy 88 esztendő nagybecskereki öregasszonyt. Kohné ugyanis vasárnap délután le akart menni a pincébe, az öregasszony azonban elszedült s legurult a pince lépcsőin, miközben a fején és arcán súlyos zúzódásokat szenvedett. A szerencsétlenül járt öregasszonyt a házbeliek hozták fel a pincéből, orvost is hívtak segítségül, az orvosi segély azonban már hasztalannak bizonyult, mert a szerencsétlenül járt öregasszony tegnap délután belehalt sebeibe.

— **A sertéshizlálók figyelmébe.** A nagybecskereki rendőrkapitányság ezúton is figyelmezteti a sertéshizlálót, hogy a város köztisztasági szabályrendelete értelmében az üzleti célokra szolgáló sertéshizlálás csak a város külterületén van megengedve, egyszersmind köz tudomásra hozza, hogy a rendőrkapitányság a szabályrendelet ellen vétőkkel szemben ezentúl fokozottabb szigorúsággal fog fellépni.

— **Rejtélyes halál.** Rejtélyes haláleset foglalkoztatja most a nagyikindai hatóságokat. Baranyás Sándor nagybecskereki 37 éves vasúti kalauz vasárnap reggel a 6 órakor induló vonaton teljesített szolgálatot. Nagyikindán azután kiszállt s rosszul érződött, a mely annyira fokozódott, hogy a különben ép egészségesnek látszó ember néhány óra múlva meghalt. A halálesetről sürgönyileg értesítették a nagybecskereki állomásfőnökséget s Baranyást másnap, hétfőn el is temették Nagyikindán. A rejtélyes halálesetről semmi biztosat nem tudni még. Az egyik verzió szerint Baranyás szombaton reggel a nagybecskerek—zsombolyai vonaton tetteles inzulatba keveredett egy zsombolyai utassal, aki állítólag lágyékon rugta a kalauzt s állítólag Baranyás ebbe halt volna meg, míg egy másik verzió azt mondja, hogy a kalauz romlott húst evett s ez okozta halálát. A rejtélyes halálesetben a vizsgálat különben folyik.

— **Megszűnt állatbetegség.** Múltán Lukácsfalva községben a sertésvész megszűnt, a községet a zár alól föloldották s így onnan sertések az ország bármely részébe minden korlátozás nélkül elszállíthatók.

— **Agyonütötte a fa.** Nagy szerencsétlenség történt a stájerlakai erdőben. Az erdőben egy hatalmas fa kidöntésén munkálkodtak: Purgyela Péter, Szuruleszku Péter, Csuzez János és Rejka János hatvanhárom éves bozovicsi munkások. A fát teknőcs-ítéshez akarták saját céljukra felhasználni. Egy kidöntött fa a lejtőn gyorsan haladt lefelé és Rejka Jánost elütötte. Mire Iberer dr., stájerlakai orvos a színhelyre érkezett, a szerencsétlenül járt munkás kiszendvedt.

— **Bűvészet.** A törzsasztalnál valaki egyszer azt mondta, hogy látott egy olyan japáni bűvészt, aki azt az aranyat, amit az orrába szivott fel, a száján adta ki.

— Ez semmi — mondta Snorr ur. — Az én öcsém sokkal nehezebb dolgot tud. Ő aranyat tesz valakinek a szájába és a zsebéből veszi ki.

Általános megdöbbenés.

— Nos igen, az öcsém fogorvos.

— **Baleset.** Súlyos baleset történt tegnap délután Nagybecskereken a Juranics-utcában. Nikolics István 72 éves napszámos ugyanis az egyik ház udvarában a kut tisztításával volt elfoglalva. Éppen a létrán dolgozott, mikor a létra valahogy elcsuszott a sikos talajon és Nikolics oly szerencsétlenül esett le róla, hogy a lábát törte. A szerencsétlenül járt napszámost súlyos sérülésével a kórházba szállították, a hol most ápolják.

— **Lelőtték az ablakon keresztül.** Chenda János bániai (bozovicsi járás) 50 éves kereskedőt sejt boltjában lelőtték. Az eddig ismeretlen tettes az ajtó üvegtábláján lött be az üzletbe, hol Chenda akkor egyedül tartózkodott. A lövés zajára a házbeliek berontottak és Chandát holtan találták. Ekkorra már az ismeretlen tettes az est sötétségében elmenekült. A bozovicsi rendőrség megindította a legerélyesebb nyomozást, hogy a gyilkost kézrekerítse.

— **Menetrendmódosítás a körös—belovár—verőcze—viroviticzai vonalon.** A körös—belovár—viroviticzai vonalon a klostár—virjai vonal megnyitásával egyidejűleg a következő menetrendmódosítások lépnek életbe:

A Verőcze—Viroviticzáról reggel 4 óra 25 perckor induló és Belovárig közlekedő, továbbá

a Belovárról reggel 6 órakor induló és Körösing közlekedő vegyes vonatok megszüntetettek. Helyettük Verőcze—Viroviticzáról Körösing egy új vegyesvonat helyeztetik forgalomba, mely Verőcze—Viroviticzáról a déli vasútnak Barcsról érkező személyvonatához csatlakozólag éjjel 3 óra 15 perckor indul és Körösre délelőtt 8 óra 15 perckor érkezik, hol csatlakozik a Zágráb és Budapest-felé közlekedő személyvonathoz. A Belovártól Verőcze—Viroviticzáig közlekedő és Belovárról reggel 5 óra 30 perckor induló vegyesvonat Belovárról korábban, azaz reggel 5 óra 21 perckor indul. A Körösről jelenleg 6 óra 15 perckor induló és Belovárra reggel 8 óra 10 perckor érkező vegyesvonat Körösről reggel 5 óra 55 perckor fog indulni és Belovárra 7 óra 48 perckor fog érkezni. A Verőcze—Viroviticzáról délelőtt 9 óra 5 perckor induló személyvonat jelenlegi tartózkodása Klostáron 5 percre emeltetik fel.

TÁVIRATOK

A válság.

Budapest, dec. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A válságban most a fő momentumot a közeledő képviselőházi ülés képezi. Ezt az ülést várják minden politikai körben nagy érdeklődéssel, mert azt hiszik, hogy a miniszterelnök nyilatkozata legalább némileg tisztázni fogja a helyzetet. Mások viszont azt állítják, hogy a képviselőház összehívása egyáltalán nem fog hozzájárulni a helyzet tisztázásához, sőt ellenkezőleg, még jobban össze fogja azt kuszálni. Ilyenfórmán a politikai helyzetben a képviselőház ülésével gyökeres változás semmi esetre sem várható s a válság jobbra, vagy balra fordulása a jelek szerint még hetekig, sőt hónapokig elhúzódhatik.

Minisztertanács.

Budapest, dec. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A pénzügyminiszteriumban tegnap Wekerle Sándor miniszterelnök előklésével minisztertanács volt. A tanácskozáson a miniszterelnök beszámolt tegnapi királyi audienciájáról s azután arról tárgyaltak a kormány tagjai, hogy a jelenlegi helyzetben milyen irányban érvényesítsék befolyásukat. Hir szerint a tanácskozáson a miniszterelnök állítólag azt közölte volna a kormány tagjaival, hogy a király ígéretet tett arra nézve, hogy februárban felmenti a kormányt állásától, ha ezt a kormány akkor is akarja. A tegnapi minisztertanács kapcsán hangoztatják azt is, hogy a kormány tagjai teljesen szolidárisok s Kossuth, Apponyi és Andrássy is benmaradnak a kabinetben.

A képviselőház ülése.

Budapest, dec. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A politikai világ nagy érdeklődése ma a képviselőház pénteki ülése felé fordul s mindenki nagy kíváncsisággal várja a parlamentben várható eseményeket. Azt mondják, hogy a miniszterelnök nemcsak a két hónapra szóló indemnitást, hanem az 1910. évi költségvetést is a Ház elé terjeszti. A költségvetést azonban nem expozé kíséretében terjeszti a Ház elé a miniszterelnök, aki ki fogja jelenteni, hogy a költségvetés betérjesztése nem politikai cselekedet. A költségvetést azért terjeszti csak be a Háznak, mert a törvény erre kötelezi a kormányt. Az indemnitásra vonatkozólag hangoztatni fogja a miniszterelnök, hogy ezt az ex-lex elkerülése végett terjeszti be s azt nem tekinti bizalmi kérdésnek.

A pártértekezletek.

Budapest, dec. 15. (A „Torontál” ered. távirata.) A Kossuth-párt ma este, a Justh-párt pedig holnap este tart pártértekezletet. A Kossuth-párt értekezletén, hir szerint, az indemnitás dolgában olyan határozatot hoznak, hogy annak megszavazását nem teszik pártkérdéssé. Justhék körében az az álláspont érvényesül,

hogy a költségvetés és az indemnitás betérjesztésénél a párt csak tiltakozni fog, a tárgyalásnál azonban a párt éles harcot indít.

Az indemnitás.

Budapest, dec. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Wekerle Sándor miniszterelnök tegnapi audienciájával kapcsolatosan jól informált politikai körökben azt beszélik, hogy bármi sors várakozik is a kormány által betérjesztendő ideiglenes költségvetésre, egy bizonyos, nevezetesen az, hogy a jelenlegi kormány napjai meg vannak számlálva s a király nem sokáig fog már vonakodni, hogy a végleges felmentést megadja, annál is inkább, mert a jelenlegi politikai alakulások mellett csak egyetlen mód nyújthat reményt az indemnitás megszavazására és ez a mód az volna, ha a kormány nem a maga számára kérné a parlamenttől a rövid lejáratú költségvetéshez való hozzájárulást. Ha ő felsége nem tenne határozott nyilatkozatot a kormány felmentésére vonatkozólag, vagy, ha a képviselőház ilyen nyilatkozat dacára sem szavazná meg az indemnitást, úgy ezáltal olyan szituáció keletkezne, amely csak annál szükségesebbé tenné a kormány felmentését. Ugyanezen forrásból eredő hírek szerint azonban nem valószínű, hogy a kormány felmentése január első napjai előtt megvalósítható legyen, mert még abban az esetben is, ha a Justh-párt nem fejtene ki ellentállást, szinte lehetetlennek látszik, hogy az ideiglenes költségvetés hamarabb keresztülvihető legyen s így a királynak a kabinet felmentéséhez való hozzájárulása a jelenlegi politikai konstellációk figyelembe vételével csak január első napjaiban várható.

Mi lesz?

Budapest, dec. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A kormányhoz közelálló politikai körökben erősen találgatják, hogy a Wekerle-kabinet után milyen kormány fog következni. Egy ideig arról beszéltek, hogy Wekerle átmeneti kormány alakítására fog megbízást kapni az uralkodótól, hir szerint azonban Wekerle nem hajlandó ilyen megbízást elfogadni. Más hírek szerint a Zichy-féle kombináció még mindig nem vesztette el aktualitását, mert mint most utólag kiderült, Zichy János gróf a múlt hét folyamán tényleg három napig időzött Bécsben s bár hivatalos megerősítést nem nyert, de széles körben el van terjedve róla a hir, hogy ezalatt a három nap alatt tárgyalásokat folytatott a trónörökösrel, valamint Aehrenthal gróf külügyminiszterrel is s csak vasárnap érkezett vissza Budapestre, ahol irányadó politikusokkal, nemkülönben Wekerle miniszterelnökkel is értekezett. Mindezek dacára az irányadó magyar politikusok között az a vélemény, hogy a Zichy-kombinációnak a jelen körülmények között nincs valami nagy létjogosultsága.

Egy másik verzió szerint Lukács László és Justh Gyula részint a Justh-csoport tagjaiból, részint pedig a király bizalmi embereiből alakítanának kabinetet. Ezt a kombinációt azonban Lukácshoz közelálló körökben a leghatározottabban megcáfolják azzal, hogy Lukács Tisza István gróf figyelmeztetése következtében nem hajlandó a nyáron tárgyalt tervéhez visszatérni. Végre sokat beszélnek még arról is, hogy állítólag K h u e n - H é d e r v á r y gróf volna a jövő embere, aki parlamenten kívüli kormányral az általános és egyenlő választói jogon kívül a közigazgatás teljes államosítását szándékozik megvalósítani s e cél érdekében állítólag új választásokat is rendelne el. Hogy mennyire van alapjuk ezeknek a híreszteléseknek, azt pontosan megállapítani nem lehet, komoly politikusok azonban nem tartják egészen valószínűtlennek K h u e n - H é d e r v á r y Károly gróf misztérióját.

A horvát bán a királynál.

Budapest, dec. 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Rauch Pál báró horvát bán ma délelőtt Budapesten Wekerle Sándor miniszterelnökkel tanácskozott. A bán délután Bécsbe utazik, ahol a király külön kiballgatáson fogadja.

A haldokló belga király.

Budapest, dec. 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Brüsszélből sürgönyzik, Lipót belga király állapota állandóan válságos. Stefánia főhercegnő jelenleg szintén Brüsszélben időzik, de atyja eddig sem őt, még kevésbé Lújza hercegnőt nem akarja látni.

Határidő-üzet.

Budapest, dec. 15. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	27 82	—
Buza (októberre)	23 56	—
Rózs (áprilisra)	19 84	—
Zab (áprilisra)	15 12	—
Tengeri (májusra)	13 42	—

Közgazdaság.

A készáru jegyzése a tőzsdén.

Buza	kilos	ára 100 kg.	kilos	ára 100 kg.
Tiszavideki	76	—	79	28 35—28 85
„	77	—	80	28 55—28 95
„	77	27 90—28 25	81	—
„	78	28 10—28 45	82	—
Féjérmegyer	76	—	79	28 25—28 60
„	77	—	80	28 50—28 85
„	77	27 75—28 15	81	—
„	78	27 95—28 45	82	—
Estérvideki	76	—	79	28 25—28 60
„	77	—	80	28 55—28 95
„	77	27 75—28 20	81	—
„	78	28 10—28 45	82	—
Dánvádi	76	—	79	28 35—28 70
„	77	—	80	28 55—28 95
„	77	27 90—28 15	81	—
„	78	28 05—28 45	82	—
Bácsi	76	—	79	28 35—28 75
„	77	—	80	—
„	77	27 55—28 05	81	—
„	78	27 90—28 25	82	—
Rózs I. rendű uj	—	—	—	19 50—19 50
„ középminőségű uj	—	—	—	19 10—19 30
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	14 40—14 50
„ II. rendű	—	—	—	14 10—14 30
Zab I. rendű	—	—	—	15 70—16 —
„ II. rendű	—	—	—	15 ——15 40
Tengeri belföldi uj	—	—	—	14 70—14 80
Körpe	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

Értéktőzsde.

Déli tőzsde.	Utótőzsde zárlata.
Magyar hitelrészv. 783 50	Magyar hitelrészv. 780 75
Osztrák hitel 671 50	Osztrák hitelrészv. 671 25
Magyar koronajár. —	Koronajáradék 92 55
Leszámitolóbank 516 50	Leszámitolóbank 515 —
Jelzálogbank 458 50	Jelzálogbank 457 75
Rimamurányi vmű 663 50	Rimamurányi vmű 663 —
Allamvasút 745 50	Allamvasút 745 —
Városi vasút 312 50	Városi villamos 312 75
Közuti vasút —	Közuti vasút 601 50

Felelős szerkesztő: **SOMFAI JÁNOS.**

Nyilttér.

(E rovat alatt közlötték nem vállal felelősséget a szerk.)

CLUB EXTRABIS

SZIVARKAPAPIROS
teljesen hamu nélkül ég el.
Óvakodjunk az utánzatoktól.

(374—40.36)

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgalmas rend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használatnak az összes reumatikus és idegbántalmaknál. — **Ussodák, hőlég-, szénsavas- és villamosvízfürdők.** Ivó- és be-lélegzési kura. Prospektust ingyen és bérmentve küld 332—16.15 **Az Igazgatóság.**

GYÜMÖLCSELDADÁS.

Szállítók finom fajua almát, u. m.:

500 db piros alma	10 K — f
1000 „ „	18 „ —
500 „ rózsza alma	17 „ —
500 „ gyöngyalma	17 „ —
500 „ Masánszky-alma	18 „ —
500 „ bór alma	19 „ —
500 „ Raut-alma	20 „ —
500 „ Raut-(arany-)alma	22 „ —
50 kgr. finom alma	16 „ —
100 „ „	31 „ —
50 „ Raut-alma	20 „ —
100 „ „	39 „ —
100 „ körte	7 „ —
100 „ császárkörte	8 „ 50
100 „ vajkörte	10 „ —

Csomagolás ingyen. — Utánvétellel.

FRIEDMAN MIHALY, GYŐR.

1090—53

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Ervényes 1909 október hó 1-től.

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versez, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 23 p.
Pancsováról: délután 5 óra 15 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5:50 óra
Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.
Szécsányból: este 6 óra 40 perckor.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Versezről, Alibunáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 8 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. délután 4 óra 10 perc, este 9 óra 02 perc.
Szécsányból: este 6 óra 31 perckor.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovara: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versez: délután 4 óra 15 p.
Temesvár, Versez, Antalfalva—Pancsova és Alibunára: reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára. (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 26 p. délelőtt 11 óra 55 p., délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Szécsányra: reggel 6 óra 31 perckor.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.
Szécsány—Versez: minden csütörtök és vasárnapon reggel 5 óra 30 perckor.

HÁZELADÁS.

Deák Ferenc-u. 7. sz. a. levő házamat előnyös fizetési feltételek mellett eladom. A ház áll 8 szobából, kényelmes mellékhelyiségekkel, villanyvilágítással s nagyon szépen parkirozott udvarral.

SOLYMOSSYNE BRAJER MARIA.

KARÁCSONYI AJÁNDÉKNAK

ajánljuk tetszetős külsejű családi perselyeinket, melyeket 5 korona betét ellenében használatra díjtalanul engedünk át. A perselyekben gyűjtött pénzek után 5% kamatot fizetünk.

A torontálvármegyei központi hitelszövetkezet.

ELADÓ BIRTOK.

Valkány közelében 41 kat. hold föld, tanyai lakóház stb. kényelmes fizetési feltételek mellett eladó. — Felvilágosítást ad

Iványi József, Budapest, Lipót-körút 15.

1095—22

Új és régi bor

kapható literenként

72 fillérért 72

dr. Brájjer Lajos szállójából

Zápolya-utca 1. szám
alatt a házmesternél.

1027—x 13

ELSŐRENDÜ TŰZIFA,

angol antracit, salon-köszén, coaks, faszén,
kovács-köszén, mindennemű deszkák, gerendák.
:: tölgyfa, mindennemű bognárfa, szállókaró ::

kapható

Kurländer Imrénél Nagybecskereken.

Irodai telefonszám 35.

Fatelepe telefonszám 89.

Fatelepek: Korona-utca, Aradáci-utca és Kurländer-udvar

820—30.99

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVÉTELEK A „TORONTAL“ KIADÓHIVATALÁBAN.